

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: J. R., narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Ladislavem Sedlákem
sídlem Nerudova 185, 396 01 Humpolec

proti
žalovanému: Odvolací finanční ředitelství
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2021, č. j. 41135/21/5000-10612-703694,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 19. 11. 2014, č. j. 115D122004459/2, byla žalobci poskytnuta dotace v maximální výši 2 169 051 Kč (tj. 70 % způsobilých výdajů) na realizaci projektu „CZ.1.02/6.4.00/14.24135 Útěchovice pod Stražištěm – odbahnění rybníka

„U Mlýna“. Finanční úřad pro Kraj Vysočina (dále jen „správce daně“) zahájil u žalobce daňovou kontrolu, která vyústila dne 30. 11. 2018 ve vydání platebního výměru č. j. 1774560/18/2900-31472-706374 (dále jen „platební výměr na odvod“), jímž byl žalobci vyměřen odvod do Národního fondu za porušení rozpočtové kázně ve výši 1 911 913 Kč. Proti platebnímu výměru na odvod brojil žalobce odvoláním, které žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 3. 2021, č. j. 26642/16/5000-10470-702394, zamítl s tím, že platební výměr potvrdil. Proti tomuto rozhodnutí následně žalobce brojil žalobou, kterou Krajský soud v Brně zamítl rozsudkem ze dne 27. 7. 2021, č. j. 31 Af 74/2021-48.

2. Na základě pravomocného platebního výměru na odvod vydal správce daně platební výměr ze dne 12. 3. 2021, č. j. 9295/21/5000-10480-703694 (dále jen „platební výměr na penále“), kterým žalobci vyměřil penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně za období od 1. 1. 2016 do 9. 4. 2021 ve výši 93 170 Kč. Proti platebnímu výměru na penále brojil žalobce odvoláním, které žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 11. 2021, č. j. 41135/21/5000-10612-703694 (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítl, přičemž platební výměr na penále potvrdil.
3. Pro přehlednost soud shrnuje, že předmětem soudního přezkumu v právě projednávané věci je zákonnost vyměření penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně.

II. Stanoviska účastníků řízení

4. Žalobce se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému. V žalobě rekapituluje průběh řízení a poukazuje na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 2. 2021, č. j. 5 To 54/2020-1397, kterým byl Ing. R. G. uznán vinným zločinem poškození finančních zájmů Evropské unie, přičemž trestní odpovědnost žalobce nebyla dovozena. Namítá, že se společně se svou rodinou zasloužil o naplnění účelu dotace a z dotace neměl žádný prospěch. Při ukládání odvodu je nutno posoudit dopady pochybení ve vztahu k míře naplnění účelu dotace. Pokud zákon nevymezuje liberační důvody, pak je na soudní praxi, aby o nich sama uvažovala. Spáchání trestného činu třetí osobou vůči příjemci dotace je oním liberačním důvodem, když navíc soud v trestním řízení uložil pachateli povinnost v plném rozsahu zaplatit poskytnutou dotaci. Tím došlo k přenesení odpovědnosti za řádné využití dotace na pachatele trestného činu.
5. Žalovaný ve svém vyjádření zdůrazňuje, že žaloba neobsahuje žádnou relevantní námitku, když zákonnost vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně je předmětem jiného řízení. Povinnost uhradit penále vzniká ze zákona. Penále bylo vypočteno ve správné výši a za správnou dobu. Existuje zákonný podklad pro vydání platebního výměru na penále. Žalovaný závěrem navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

III. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), a řízení předcházející jeho vydání. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Při rozhodování vycházel z obsahu správního spisu, nad jehož rámec nebylo potřeba provádět dokazování.

7. Správce daně stanovil žalobci penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně podle § 44a odst. 8 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění účinném do 19. 2. 2015 (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“), dle kterého „[z]a prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně podle odstavce 4 písm. b) a c) je porušitel rozpočtové kázně povinen zaplatit penále ve výši 1 promile z částky odvodu za každý den prodlení, nejvýše však do výše tohoto odvodu. Penále se počítá ode dne následujícího po dni, kdy došlo k porušení rozpočtové kázně, do dne, kdy byly prostředky odvedeny nebo u návratných finančních výpomocí vráceny nebo nevyplaceny postupem podle odstavce 5 písm. b). Příjemce penále je stejný jako příjemce odvodu s výjimkou případů, kdy příjemcem odvodu je Národní fond. V těchto případech je příjemcem penále státní rozpočet [§ 6 odst. 1 písm. n)]. Penále, které v jednotlivých případech nepřesáhne 500 Kč, se nevyměří.“
8. Podle § 2 odst. 3 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), se daní rozumí i odvod za porušení rozpočtové kázně. Podle § 2 odst. 5 daňového řádu se příslušenstvím daně rozumějí úroky, penále, pokuty a náklady řízení, jsou-li ukládány nebo vznikají-li podle daňového zákona. Úroky, penále a pokuta za opožděné tvrzení daně sledují osud daně. Penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44a odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech je tak v daném případě příslušenstvím daně, resp. odvodu za porušení rozpočtové kázně.
9. Penále je ve vztahu k porušení rozpočtové kázně sekundárním nárokem, který je existenčně spjat s povinností provést odvod za porušení rozpočtové kázně. Má tedy akcesorickou povahu, a sleduje tak jeho osud (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2014, č. j. 10 As 48/2014-35, či ze dne 1. 8. 2011, č. j. 8 Afs 6/2011-86, všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Povinnost platit penále vznikne pouze tehdy, jestliže je příjemce dotace v prodlení s provedením odvodu za porušení rozpočtové kázně (viz § 44a odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech, dle něhož se penále počítá ode dne následujícího po dni, kdy byla porušena rozpočtová kázeň, do dne provedení odvodu či jiné zákonem stanovené skutečnosti). Platební výměr na penále za prodlení s odvodem má charakter deklaratorního rozhodnutí. Platí totiž, že povinnost platit penále vzniká přímo ze zákona a správce daně ani žalovaný nejsou nadáni správním uvážením ohledně uložení penále či jeho výše (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Afs 1/2011-82, či ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 Afs 53/2013-33). Z konstrukce § 44a odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech dále plyne, že penále je splatné dnem porušení rozpočtové kázně (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2009, č. j. 5 Afs 70/2008-152).
10. Zásadně proto platí, že ani v rámci přezkumu rozhodnutí o stanovení penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně není soud oprávněn zabývat se námitkami, kterými žalobce brojí proti vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně do Národního fondu. Rozsah soudního přezkumu platebního výměru na penále za prodlení s odvodem je limitován. V takovém řízení lze přezkoumávat pouze to, zda existuje pravomocné rozhodnutí, kterým byl vyměřen odvod za porušení rozpočtové kázně, zda je penále počítáno za každý den prodlení ode dne, kdy došlo k porušení rozpočtové kázně, konče dnem odvedením prostředků jeho platbou, zda je použita správná sazba penále a zda bylo penále stanoveno nejvýše do částky uloženého odvodu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2005, č. j. 1 Afs 137/2004-62, publ. pod č. 1182/2007 Sb. NSS, ze dne 1. 8. 2011, č. j. 8 Afs 6/2011-86, či ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Afs 128/2015-45).

11. Ze správního spisu zdejší soud ověřil, že podmínka spočívající v existenci pravomocného rozhodnutí o vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně, tedy existence zákonného titulu pro vyměření penále, je v projednávané věci splněna existencí pravomocného platebního výměru na odvod. Spatřuje-li žalobce jedinou nezákonnost platebního výměru na penále v tom, že nezákonným je podle něj samotný platební výměr na odvod, je v zásadě přirozené, že v žalobě opakuje námitky, které uplatnil v žalobě proti platebnímu výměru na odvod (resp. odvolacímu rozhodnutí). Krajský soud nicméně není nyní oprávněn přezkoumávat zákonnost platebního výměru na odvod, neboť tomuto účelu sloužilo pouze řízení vedené u něj pod sp. zn. 31 Af 74/2021. Jelikož přitom krajský soud v daném řízení neshledal námitky důvodnými a přistoupil k zamítnutí žaloby, není v nyní projednávané věci žádný prostor pro vyvrácení závěru o existenci pravomocného platebního výměru na odvod, který je zákonným titulem pro vyměření penále. Podmínka existence pravomocného rozhodnutí tedy byla splněna nejen při rozhodování správce daně a žalovaného, ale také při rozhodování soudu v nyní projednávané věci.
12. Jelikož soud nemůže v nyní projednávané věci opětovně zkoumat zákonnost vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně (žalobní námitky se zde mívají s důvody napadeného rozhodnutí) a žalobce netvrdí, že by nebyla splněna některá ze zákonných podmínek pro vyměření penále, je nutno uzavřít, že žaloba není důvodná.
13. Ačkoliv žalobce veškeré své námitky uplatňuje vůči platebnímu výměru na odvod (jde o totožnou argumentaci, která byla použita v řízení ve věci vedené pod sp. zn. 31 Af 74/2021), považuje soud za vhodné doplnit, že ani kdyby se pokusil některé z výtek žalobce vztáhnout i na platební výměr na penále, nemohl by je shledat důvodnými. Například argumentaci týkající se zproštění odpovědnosti či možnosti přenosu odpovědnosti by bylo v teoretické rovině možné uplatnit nejen vůči platebnímu výměru na odvod, ale také vůči platebnímu výměru na penále, pokud by byly mířeny nikoliv na odpovědnost za porušení rozpočtové kázně nýbrž na odpovědnost za prodlení s odvodem. Soud však musí konstatovat, že ani v případě odpovědnosti za prodlení zákon neupravuje možnost liberace či přenosu této odpovědnosti (v podrobnostech soud odkazuje na další argumentaci obsaženou v rozsudku ze dne 27. 7. 2021, č. j. 31 Af 74/2021-48, která je analogicky přenositelná i na tuto situaci).

IV. Shrnutí a náklady řízení

14. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji zamítl ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s.
15. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Podle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 10. května 2023

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. P.